

Φωνή της Όξινας

Δημητσάνης 12
Νέα Λιδία

TAX. ΤΕΛΟΣ
ΚΑΤΕΒΛΗΘΗ

ΕΤΟΣ 30

Νο 11

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΟΕΥΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ "Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ..

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1907 - ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 66 - ΑΘΗΝΑΙ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1982

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

- Τι κάνουμε για τη φωνή μας (συνέχεια)
- Οί γονείς και τ' παιδιά
- 'Η διάνοιξη του δρόμου στον πάνω Μαχαλά.
- 'Η βράβευση μαθητών - σπουδαστών της Όξινας
- 'Ο γάμος στο χωριό μας
- 'Η έκδρομη της Πρωτομαγιάς
- Τά Μετέωρα - τ' Πήλιο
- 'Εργατική Πρωτομαγιά
- Πώς βγαζαν τ' ψωμί τους οί παπούδες κι οί πατεράδες μας
- 'Εκτακτες εισφορές πρὸς τὸ Σῶλλογο μας
- Κοινωνικά νέα

ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗ ΦΩΝΗ ΜΑΣ

Τὸ ἴδιο βασικό και ἀδιαχώριστο ἀπὸ τὸ πρῶτο, εἶναι και τὸ ζήτημα τῶν συνεργατῶν τῆς «Φωνῆς». Παρακολουθῶ ὅλες τίς ἐκδόσεις του και διαπιστώνω ὅτι αὐτοί που γράφουν δὲν εἶναι κάθε φορά περισσότεροι ἀπὸ 3 - 4, με ἀποτελεσμο να ὑποχρεώνεται ἡ συνταχτική ἐπιτροπή κάθε φορά να βρίσκει κατάλληλο ὕλικό — και μέχρι τώρα τὸ ὕλικό που δημοσιεύει ἦταν γενικά καλὸ — για να συμπληρώνονται οί σελίδες. Ἄρκετοί συμπατριῶτες μας λένε ὅτι δὲν ξέρουν να γράφουν ἢ δὲν ἔχουν τί να γράφουν. Ἀπάντηση σὲ τέτοιου εἶδους ισχυρισμούς μας δίνει ὁ νεαρός συμπατριώτης μας ΖΟΥΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ που ὄρηξε ἕνα θέμα και εἶναι ἀξιος ἐπαίνου γιαυτό, τὸ πλοῦτος με ἀγνωστα στοιχεία τουλάχιστον για μένα, συνεχίζει τὸ ρεπορτάζ του και ὅλοι τὸ διαβάσουμε με ἐνδιαφέρον. Εἶναι ἴσως ἀπ' αὐτοὺς ἀνθρώπους που ἔχει ζήσει λιγότερο καιρὸ στο χωριὸ ἀπὸ μας τὸς μεγαλύτερους και ὅμως γράφει ὑπέροχα, γιαυτό νομίζω ὅτι ἄλλο ὀφείπει να φάγουμε να δροῦμε τὰ αἴτια. Βασική αἰτία νομίζω ὅτι εἶναι Ἡ ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ ΜΑΣ, ἡ ὁποία φυσικά δὲν δικαιολογείται, τουλάχιστον για πολλούς.

Γράφει ἡ συνταχτική ἐπιτροπή ὅτι πολλές φορές ἀναγκάζεται να ἀφήνει τὴ δουλειά της — κι ἔχει δίκιο γιαυτό —

στῆνουμε, με πίκρα φυσικά και τὴ δική μας ἀπουσία στὸν τομέα αὐτόν.

Θά προσπαθῶ να δώσω μιὰ ἀπάντηση δική μου σὲ ὅσους λένε ὅτι δὲν ἔχουν τί να γράφουν.

Ἄρκετοί συμπατριῶτες μας τὴν καλοκαιρινή περίοδο μένουν ἄρκετο χρονικό διάστημα στο χωριὸ και τὸς δίνεται ἡ δυνατότητα να σχηματίσουν γνώμη για ὅλα τὰ προβλήματα που ἀπασχολοῦν τὸ χωριὸ και ἰσχύει για ἐκεῖνα που δημιουργοῦνται τὴν περίοδο τοῦ καλοκαιριοῦ, ὅπως π.χ. ἡ ἔλλειψη νεροῦ ἐξαιτίας τοῦ ποτίσματος τῶν κήπων κλπ., τὸ ἴδιο και για ἄλλες ἐλλείψεις που ἐξακολουθοῦν να ὑπάρχουν, ὅπως τὰ κοινοτικά ἀποχωρητήρια, ἡ διαμόρφωση τοῦ δημοτικοῦ δίπλα στὴ «γεροντική γωνιά» σὲ κατάλληλο χωρὸ για μεταφορά ἐκεί τῆς τηλεόρασης. Δηλαδή γιαυτό τὰ ζητήματα και μιὰ σειρά ἄλλα, μποροῦν να γράφουν κι αὐτοί.

Μαλετώντας ὅλο τὸ ὕλικό τῆς «Φωνῆς», βλέπουμε ὅτι ποτὶ δὲν δημοσιεύτηκε στίς σελίδες της μιὰ εἰκόνα για τὸ χωριὸ και τὰ προβλήματά του, ἐνὸς ὅλα αὐτὰ τὰ συζητοῦμε ἐδῶ στα καφενεῖα.

Πολλά εἶναι τὰ παραδείγματα που μποροῦν να ἀναφερθοῦν, ἀλλά, θεωρῶ προτιμότερο να ἐκφράσω τὴν προσωπική μου γνώμη φυσικά, τί πρέπει να κάνουμε και μάλιστα σύντομα, για να δοῦμε ἑμεῖς και μαζί μας και ἡ συνταχτική ἐπιτροπή τῆς «Φωνῆς» ἀπ' τὴν ἀγωνία ἂν θά πρέπει να συνεχίσει τὴν ἐκδόσή της, ἀρχίζοντας ἀπ' τὴν εἰσπραξη τῶν συνδρομῶν.

Δὲν θά εἶναι ἄσχημο ἂν καθοριστοῖ ἕνας ὑπεύθυνος σὲ κάθε συνοικία για τὴν εἰσπραξη τῶν συνδρομῶν στο χωριὸ του. Τὸ ἴδιο να ἰσχύσει και για τίς ἐπαρχίες — παραρτήματα — με προσωπική τους εὐθύνη και σὲ καθορισμένες τακτικές προθεσμίες.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀπαλλάσσουμε, ἢ μάλλον δοῦνουμε τὸ Δ.Σ. να εἶναι ἐλεύθερο να ἀσχοληθεῖ περισσότερο με ἄλλα γενικότερα προβλήματα τοῦ σῶλλογου.

Τὸ ἴδιο περίπου πρέπει να ἰσχύσει και για τὸς συνεργάτες - ἀνταποκριτές με τὴ «Φωνή». Καλά εἶναι να χρεῶνεται με μορφή παράκλησης ὀρισμένοι συμπατριῶτες μας να γράφουν, ἀνάλογα φυσικά με τίς γνώσεις και τίς ἐκπαιδεύσεις τους για θέματα που ἔχουν ἄμεση σχέση και σύνδεση με τὸ χωριὸ κατά προτίμηση ἀπ' τὸς ἠλικιωμένους να περιγράφουν ὀρισμένα περιστατικά τῆς ζωῆς στο χω-

βίο μας; απ' τὰ παρασμένα, πού θά κινούν τό ενδιαφέρον και τών νεώτερων.

Γιά νά είμαι πού αντικειμενικός, φέρνω ένα παράδειγμα. 'Ο συμπατριώτης μας Τάκης Ζούκης πού τώρα μένει στη Νάουσα, έκανε αρκετά χρόνια πρόεδρος στό χωριό. Θαυμάσια θά μπορούσε νά περιγράψει πολλά περιστατικά απ' τή ζωή και τίς δυσκολίες τής ζωής εκείνης τής εποχής, χωρίς φυσικά νά θεωρηθεί ότι αυτός είναι τό μοναδικό παράδειγμα, γιατί υπάρχουν και άλλοι. Ταυτόχρονα όμως αυτός μπορεί νά κάνει και γόνιμες προτάσεις μέ βάση τά σημερινά δεδομένα, γιά τήν παραπέρα βελτίωση τής κατάστασης στό χωριό.

Έκείνο πού έγώ τελικά διαπιστώνω είναι, ότι έλειψε τό ρεπορτάζ απ' τό χωριό, εκτός φυσικά απ' τίς πανηγυρικές ενδηλώσεις. Τό ίδιο έλειψε ανταπόκριση και από τίς πόλεις πού ζούν συμπατριώτες μας όπως απ' τήν Κόνιτσα κλπ.

Γενικά όμως σέ όλους μας πρέπει νά κυριαρχήσει τό έρώτημα: **ΤΙ ΕΚΑΝΑ ΕΓΩ ΓΙΑ ΤΗ ΦΩΝΗ;**

Αν όλα αυτά τά συνειδητοποιήσουμε και άσφαλώς πρέπει νά τά συνειδητοποιήσουμε, τότε άσφαλώς θά αλλάξει και ή κατάσταση πού σήμερα επικρατεί.

Έγώ προσωπικά πιστεύω ότι έχουμε όλες τίς προποθέσεις γι ανά γίνει μία ριζική στροφή στη δουλειά αυτή και είμαι βέβαιος ότι ή στροφή αυτή θά γίνει και ή «Φωνή» μας θά συνεχίσει τήν πορεία τής.

Θανάσης Πορφύρης

ΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ

Στή Β.Δ. πλευρά τού θεσσαλικού κάμπου, κοντά στην Καλαμπάκα, βρίσκονται τά Μετέωρα. Θέαμα μοναδικό, θέσος από ρηούς γιγάντιους σκοτεινόχρωμους βράχους. Δημιουργούν μεγαλοπρεπή εικόνα άγριας πάλης κοσμογονικών γιγάντων. Ασύλληπτο τό θέαμα σέ μεγαλοπρέπεια, σέ όγκο, σέ μορφή. Η κρήνα συνασθητικά μπλεγμένα μέ φόβο, θαυμασμό και θόος κυριεύουν τόν επισκέπτη όταν, αντικρίζοντας τά γιγάντια πέτρινα τούτα στοιχεία, αισθάνεται τή μηδαμικότητα και τήν ύποστυπώδη θέση τής ανθρώπινης ύπαρξης στό άπειρο τού σύμπαντος.

Καθώς περνάς τό Καστράκι (χωρίς στίς ρίζες τών βράχων) και πλησιάζεις πού πολύ και τό λεωφορείο προχωρεί ανάμεσα στους τιτάνες τής φύσης δέν ξέρεις τί νά πρωτοθαυμάσεις, τί νά πρωτοφωτογραφήσει τό μάτι σου: τό ύψος τους; τίς μορφές τους; τίς κατακόρυφα λαξευμένες απ'

Τά Μετέωρα

τή φύση πλευρές τους: τήν επιδλητικότητα μέ τήν όποία σέ θεωρούν; τά πέτρινα φαράγγια; τίς κρύπτες πού οι άσκητές άνοιξαν στίς σχισμές τών βράχων; τίς ανεμόσκαλες τού λίγγου; τή λιγούτη πρακινάδα πού στά πόδια τής προ-

σπαθεί ν' απαλύνει τήν άγρια θεωρία τους; τίς σκληρές και μεγάλες στιγμές τών άσκητών; τίς στιγμές προσευχής και άνάστασης τους;.....; Ατημόσφαιρα πλημμυρισμένη από θόος και ποιητική έξαρση προξενεί εύλαβικό ρίγος στόν ταπεινό προσκυνητή.

Τό παράξενο είναι ότι γιά τό θέαμα αυτό τής φύσης δέν έχουν γραφεί φανταστικές ιστορίες, μήτε θρύλοι δημιουργηθήκαν. Ούτε ή μυθολογία έχει άσχοληθεί μ' αυτό, ούτε άναφέρονται και από κανένα άρχαιο Έλληνα ή ξένο ιστορικό. Στην άχλύ τών αιώνων χάνεται κάθε εικόνα τής ύπαρξέος τους. Μόλις τά τελευταία χίλια χρόνια οι ιστορικοί άρχισαν νά άσχολούνται μ' αυτό.

Κατά καιρούς Έλληνες και ξένοι γεωλόγοι άσχολήθηκαν μέ τό μοναδικό στόν κόσμο γεωλογικό τούτο φαινόμενο. Προσπάθησαν αλλά δέν μπόρεσαν νά θέσουν μία ξεκάθαρη εικόνα τής δημιουργίας του. Απ' όλες τίς θεωρίες ή πού κοντά στην αλήθεια φαίνεται νά είναι ή θεωρία τού Γερμανού γεωλόγου Φίλιπσον πού επισκέφτηκε τήν Ελλάδα γύρω στά τέλη τού παρασμένου αιώνα. Σύμφωνα μ' αυτή οι παύσαιοι όγκοί της όρεινότητας σ' έναν βελτογενή κόνο από ποταμίσιας πέτρες και άσβεστολιθικά πετρώματα. Έκει δηλαδή πριν από εκατομμύρια χρόνια ύπήρχε ένας μεγάλος ποταμός πού χυνόταν σ' ένα στενό και βαθύ θαλάσσιο τμήμα πού κάλυπτε τότε τή Θεσσαλία. Από γεωλογικές μεταβολές άποτραβήχτηκαν τά νερά και χάθηκαν, από τό στενό τών Τριυπών, τήν τριτογενή περίοδο. Έγιναν οι άλπικές πτυχώσεις τής Πίνδου, άποκόπηκε τό τμήμα αυτό τών συμπαγών όγκων και σχηματίστηκε ανάμεσά τους ή κοιλάδα τού Πηνειού ποταμού.

Στό κύλισμα τών αιώνων έδώ οι άνθρωποι εύρισκαν προστασία από τίς επιδρομές διαφόρων κατακτητών, πού εισέβαλαν κατά καιρούς στη Θεσσαλία.

Τό άγριο τούτο τοπίο, οι άπρόσιτοι τούτοι βράχοι έγιναν επίσης καταφύγια γιά άσκητές και λίκνο ασφάλειας και ηρεμίας τους. Έκει πάνω πού κοντά στό Θεό, πάνω στην ούράνια γαλήνη τών βράχινων όγκων, μακριά από τά εγκόσμια άγωνίζονταν νά πετύχουν τήν ανθρώπινη χριστιανική τελειότητα, ζώντας στόν λίγγο, στό θόος, μέ στέρηση και προσευχή. Στην άρχή ζούσαν σάν έρημίτες άπομονωμένοι, σιγά - σιγά όμως ένώθηκαν κι ργάνωσαν Σκήτες. Στούς βράχους άνέβαιναν μέ διαδοχικές σκαλωσιές στηρηγμένες σέ δοκάρια πού σφήνωναν σέ τρύπες μέσα στά βράχια. Άργότερα χρησιμοποιούσαν ανεμόσκαλες πού προξενούσαν τόν λίγγο, γι' αυτό πολλούς τούς τραβούσαν μέ δίχτυ.

Τό άνέδασμα αυτό κρατούσε μισή όρα άγνείας και τρέμου. Τό 1922 λαξεύτηκαν στά βράχια κλίμακες.

Είναι άγνωστο πότε άκριβώς πρωτοκατοικήθηκαν τά Μετέωρα. Είδηκοί Βυζαντινολόγοι ύποστηρίζουν ότι ύπήρχαν μοναχοί εκεί από τά τέλη τής πρώτης μ.Χ. χιλιετηρίδας (950 - 970 μ.Χ.). Μέ τό πέρασμα τών αιώνων άγκαστοι ίεριομένοι Έβρουσαν πολλά μοναστήρια και δημιουργήθηκε μία λαμπρή μοναστική πολιτεία μέ βυζαντινές και μεταβυζαντινές μονές, πού έφθασαν στό απόγειο τής άνθησής τους γύρω στόν 17ο αιώνα. Έπειτα όμως άρχισε ή παρακμή και σήμερα λειτουργούν μόνο 6 μοναστήρια, ενώ τά άλλα έρημωσαν ή εξαφανίστηκαν.

Πολλά είναι τά σωζόμενα κειμήλια και έργα τέχνης, εικόνες και τοιχογραφίες, πού μπορεί κάθε επισκέπτης νά θαυμάσει: ασχημένες θήκες, χρυσοποίκιλτες μέτρες, χρυσά ποτήρια, ξυλόγλυπτους σταυρούς, άργυρά σκεύη, ιερά άμφια, χρυσοκέντητους επιτάφίους και άξιόλογες διβλιοθήκες μέ παλιά χειρόγραφα εύαγγέλια και βιβλία σέ περγαμηνές. . .

Καθένας στέκει έκστατικός μπρός στό κειμήλια και τούς χώρους τών μονών και ή σκέψη του τρέχει στη ζωή τών

Ο ΓΑΜΟΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

του Χρ. Ζούκη

Στό σπίτι του γαμπρού μερικοί έτοιμάζουν το Μπαργιάκι σημερινή σημαία με σταυρό. Στα τρία σημεία βάζουν από ένα μήλο, Δένουν μία φούντα βασιλικό και τούρτες (μικρά κίτρινα λουλούδια). Κι έδω συνεχίζει το τραγούδι

Εύχρησουμε πατέρα, μάνα, μπαργιάκι ν' άρματώσω
Τήν εύχή μας ν' άχεις γιέ μας νά ζήσης νά προκόψης

Έπειτα ακολουθεί το κέρασμα από τον πατέρα και τους άλλους συγγενείς.

Ακολουθως όλοι μαζί θά κινηθούν γιέ τή βρούση, με τά βιολιά νά πάρουν νερό νά λούσουν τον γαμπρό.

Βρυσούλα χρυσοκάγκελη
γιέ βγάλε βρυσικό νερό
νά λούσουν νύφη και γαμπρό

Τό λούσιμο του γαμπρού γίνεται στό κατόι. Πρέπει νάναι στέργιο νά στεργιάσουν.

Ό νουνός τόν λούζει και ή νονά ρίχνει νερό
Κι έδω ακολουθεί κέρασμα άπ' όλους μέσα στό καζάνι που τόν λούζουν.

Λούζεται τ' άρχοντόπουλο σ' ένα χρυσό λαγόν'
ή πάπια φέρνει τό νερό, κι' ή χήνα τό σαπούν'
κι' ή γιαδερφή ή άλλήγορη μεταξή πετούτα
γαμπρέ μ' τί μάνα σ' έκαμε κι είσ' άσπρος σάν τό

χιόνι

Η μάνα μ' ήταν κέρδικα κι ό άφέντης μ' περιστέρι
κι ή κούνια που με κούναγε, χρυσή μαλαματένια
Έπειτα γίνεται τό ξύρισμα

Μωρ' άργυρέ μπαρμπέρη
μέ τ' άργυρό ξουράφι.
Μ' άργυρό ξουράφι
κι μαλαματένιο

Στέρν' άγάλι - άγάλι
στου γαμπρού κεφάλι
τρίχα μήν άφήσης
και τόν άσχημίσης

Αφού τελειώση και τό ξύρισμα ντόνουν τό γαμπρό. Κι έδω τό πρώτο ρούχο τό βάζη ένα παιδί με μάνα και πατέρα.

Η μάνα του γαμπρού φτιάχνει τηγανίτες γιέ τόν νουνό, τόν βλάμη, τόν γαμπρό που θά φάνε στό κατόι, έπάνω φτιάχνουν κάτι πρόχειρο γιέ τούς σπιτιάτες

Ακολουθως κατεβαίνουν κάτω ό πατέρας ή μάνα τ' αδέλφια νά χαιρετήσουν τό γαμπρό.

Οί σαργιάτες καβάλα στ' άλογα ντυμένοι με φουστανέλα ξεκινούν πρώτοι γιέ τό σπίτι της νύφης. Στην αύλή θά τους περιμένουν, θ' αλάζουν τίς κόφες θά δώσουν τό μήνυμα ότι έρχεται ό γαμπρός.

Από τό σπίτι του γαμπρού ξεκινούν. Μπροστά ή μπρατίμισα με τήν κανίστρα στό κεφάλι έχει μέσα τά παπούτσια της νύφης και ένα μαντήλι που θά τήν δέσουν από τήν μέση νά τήν τραβήξουν.

Ένας νέος κρατάει τό μπαργιάκι. Πίσω όλο τό συμπεθεριό με τόν γαμπρό που τόν κρατάει ό πατέρας από τό ένα μέρος ό αδελφός του από τό άλλο.

Η μάνα σ' όλο τό δρόμο ραντίζει τό παιδί της με κρασί και βασιλικό, έδω προσέχουν τό δρόμο που πήραν νά μήν ξαναγυρίσουν άπ' τόν ίδιο.

Στό ξεκίνημα του γαμπρού λέν και τό ακόλουθο τραγούδι

Εύχη σουμα, μανούλα μου,
τώρα στό κίνημα μου
στό ξεπροβόδισμά μου
Ν' εύχή μου νά' χης γιέ μου
ό Θεός νά σε προκόψη

Η υπερβολική άγάπη της μάνας και τό ενδιαφέρον γιέ τό γιό της συνεχίζεται.

Που πάνεις γιέ μου μοναχός:
— Δέν πάω μάνα μ' μοναχός

Έχω τόν νουνό μ' άμπροστά
τό μπράτ' με πάντα κοντά
τήν νούνα τήν μπρατίμισσα

Ένα άλλο πάλι τραγούδι που έλεγαν:

Κίνα δέντρο μ' κίνα, κίνα κοπαρίσσι

Όταν πλησίαζαν στό σπίτι της νύφης, ή μάνα και όλοι μαζί τραγουδούσαν

Γιέ μου στή πόρτα που θά μής
ήλιος φεγγάρι νά φανής
γιέ νά ζηλέψη ό πεθερός

Μερικά άλλα τραγούδια που συνήθιζαν νά λένε:

Γιέ φθτα φεγγαράκι μου, νά φθάσω στην άγάπη μου
φθτα ψηλά και χαμηλά, γιέ είνι λάσπες και νερά
φθτα και χαμηλότερα νά φθάσω γληγορότερα

Τό φεγγάρι δίνει τήν άπάντησι

Κι εγώ φωτώ ως τό πρωί
ποιός έχ' άγάπη άς πά νά ιδή

Ένα άλλο πάλι τραγούδι από τόν γαμπρό είναι τό έξης:

Ξόπνα κερδικομάτα μου κι ήρθα στό μαχαλά σου
χρυσά πλεξούδια σου 'φερα νά πλέξης τά μαλλιά σου
— Άν τό είξερα λεβέντη μου πώς είν' ή άφεντιά σου
νά πεταχτώ σάν κέρδικα νά 'ρθω στην άγκαλιά σου.

Άλλο ένα τραγούδι:

Κόρη μ' με τά ξανθά μαλλιά και με τά μαύρα μάτια
κατέβα κάτω κι άνοιξε τήν πόρτα τήν καρυδένια
Έχω δυό λόγια νά σου πω γλυκά και ζαχαρένια
Κόρη μ' γιέ δώσ' μας φίλημα, γιέ δώσ' μας μαύρα

μάτια

— Ξένη μ' σάν θέλεις φίλημα, σάν θέλεις μαύρα μάτια
βάλε άράδες τά φλουριά και κάντα τετρακόσια
και πόρτα κι έλα μιέ βραδυά, κι ένα Σαββάτο βράδυ

Φτάνουν στό σπίτι της νύφης. Ένας από τούς Σκαργιάτες ρίχνει έναν πυροβολισμό γιέ ν' άναγγείλει ότι ήρθαν οι συμπεθέροι.

Έδω δοκιμάζουν τήν δύναμη του γαμπρού. Του δίνουν ένα μήλο με τσιπομένες δεκάρες. Ό γαμπρός πρέπει νά τό πετάξει με δύναμη και νά ξεπεράσει τήν στέγη της νύφης.

Οί συμπεθέροι του γαμπρού και της νύφης κρατούν από ένα λουλούδι στό χέρι, όταν χαιρετιώνται μεταξύ τους τό άλλόζους.

Γιέ τήν νύφη είναι οι τελευταίες ώρες που βρίσκεται στό σπίτι. Τό τραγούδι κι έδω με παράνονο.

— Έβγα μάνα μ' δές τόν ήλιο
μ' ήρθε ώρα γιέ νά φύγω
έβγα δές και τό φεγγάρι
ήρθ' ό νιός γιέ νά με πάρη

Πρώτος ό πατέρας και ή μάνα της νύφης θά χαιρετίσουν τό γαμπρό. Όλοι μαζί μετά θά πάνε στό νουνό. Έκει θά τούς κεράσουν με γέλια και εύχές.

Νά προκόψουν τά παιδιά νά άσπρίσουν νά γεράσουν

Ακολουθως ό μπράτιμος και ή μπρατίμισα θά ποδέσουν τήν νύφη θά βγάλουν τά δικά της παπούτσια και θά τά φορέσουν του γαμπρού.

Η νύφη θά κάνη τά καμώματα της δήθεν δέν χωράνε. Τότε ό μπράτιμος θά πρέπη νά τ' άσημώση.

Έδω πάλι τό τραγούδι.

Κι έσύ, μπράτ' με, κύρ μπράτ' με
τ' είναι τά παπούτσια που 'φερες:
της νύφης δέν άρέσουν.
— Γιέ πέστε της νά καρτερή
δσο νά πάω και να' ρθω
νά φέρω τά καλλίτερα

ΧΡ. ΖΟΥΚΗΣ

Συνέχεια στό επόμενο

ἐρημιτών. πού ἔζησαν ἰδῶ συντροφιά μέ τούς κρηγμούς τῶν ἀετῶν, ἀπαρνητές τῆς ζωῆς, κυνηγοί τῆς μεταθανάτιας γαλήνης.

Καί καθώς φεύγετε, στέκεσαι στό δρόμο καί θρίσκεσαι μπρός σέ θεά μοναδική. Δέος ἀνάμικτο μέ εὐχαρίστηση σέ κυριεύει, ἐνῶ ἀγικνεύεις ἀπό τήν ἀκρη κάποιου δρόμου τό Θεσσαλικό κάμφο πού χάνεται στό θαμπό νοτιά. Νιώθεις νά θρίσκεσαι μετέωρος στό κενό, όταν ἀντικρῶζεις κάτω, σέ χάος 400 μ., τά σπείκια τῆς Καλαμπάκας. Θέματα πραγματικά ἀσύλληπτο σέ μεγαλοπρέπεια, πού προκαλεῖ ἔκσταση καί θαυμασμό.

Ἔτσι νιώθω κι ἐγώ κάθε φορά πού ἐπισκέπτομαι τά ἱερά τοῦτα δρόμα καί μοναστήρια.

K.A.A.

ΤΟ ΠΗΛΙΟ

Ἔνα ἄλλο θαυμάσιο κομμάτι τῆς Πατρίδας μας, πού ἐπισκεφθήκαμε μέ τήν ἐκδρομή τοῦ Συλλόγου μας καί πού μάς ἐντυπωσίασε καί μάς μάγεψε ὅλους ἦταν τό ὄρατο Πήλιο. Πρόκειται γιά ἕνα κατάφυτο βουνό, πού ὑψώνεται πάνω ἀπό τό Βόλο.

Εἶναι μιά περιοχή γεμάτη ὀμορφιά. Δασωμένη πλούσια μέ ἔξυες, καστανίες, πλατάνια, καροδιές, κυπαρίσσια, λεύκες καί μηλιές καί γεμάτη πηγές, θρυσομάνες σέ πολλά σημεία. Ἡ ποικιλία καί ὁ πλοθος τῆς βλάστησης, ἰδιαίτερα στήν Τσαγκαράδα, εἶναι σπάνια καί μαγευτική. Μοιάζει ἐπίγειος παράδεισος, ἰδιαίτερα τήν ἀνοιξη πού τήν ὀμορφιά συμπληρώνει καί ἡ ἀνθοφορία. Δέ χορταίνεις νά θαυμάζεις τήν ἀσύγκριτη φυσική ὀμορφιά κάνοντας τό γύρο τοῦ Πηλίου.

Ὅλα αὐτά ἡ περιοχή καί ἡ θαυμαστή τῆς βῆς κίνηση στή φαντασία τῶν ἀρχαίων νά δημιουργήσουν πλῆθος μύθων ἀπό τούς ὁποίους ξεχωρίζει τοῦ Κένταυρου Χείρωνα μέ τό σχολεῖο τῶν ἡρώων.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐδῶ ἱκανοποιεῖται κάθε ρομαντικός φουσιολάτρης ἐπισκέπτης, ἀλλά κι ἐκεῖνος πού θέλει νά γνωρίσει τή λαϊκή ἀρχιτεκτονική, τή ζωγραφική, τή γλυπτική καί τή μικροτεχνία τῆς περιοχῆς.

Τό Πήλιο, ὡς γνωστό, ἔγινε καταφύγιο τῶν κατατρεγμένων ἀπό τούς Τούρκους Ἑλλήνων. Κι ὅμως αὐτοί οἱ κατατρεγμένοι ἀποδείχθηκαν τόσο δημιουργικοί, ὥστε μέ τόν καιρό ἔβρυσαν 24 χωριά πού ὀμορφα καί πέτυχαν εἰδικά προνόμια ἀπό τούς κατακτητές Τούρκους. Ἔτσι πρόκοψαν καί προδίδαν πολύ.

Ἔγιναν τά χωριά αὐτά πνευματικά κέντρα (Ζαγορά - Μηλιές) καί τόποι ἀνθηρῆς λαϊκῆς τέχνης. Ὅμορφα εἶναι τά γλυπτά τῆς Μακρονήσας καί ἄλλων χωριῶν μέ τά πηλιορείτικα ἀρχοντικά τους.

Στή Ζαγορά, κέντρο πνευματικῆς ἀνθηρῆς καί ἀρχοντιάς, διατηρεῖται ἡ σχολή πού φοῖτησε ὁ Ρήγας Φεραίος καί δίδαξε ὁ Ἄνθιμος Γαζής κ.ά. Ἔχει διδασθεῖται μέ σπάνια διδλία καί χειρόγραφα.

Στό μικρό χωριό Κισσό ἔκανε τό δάσκαλο καί δίδαξε ὁ Ρήγας Φεραίος, ὁ δάσχος τῆς Ἐλευθερίας. Στήν Τσαγκαράδα στό Α. Πήλιο, πικριμένη σέ δάση ἀπό πλατάνια καί ἔξυες, ὑπάρχουν πολλά ἀρχοντικά.

Στίς ἐκκλησίες τοῦ 18ου αἰῶνα διατηροῦνται θαυμάσια ξυλόγλυπτα τέμπλα, μάρτυρες τῆς μεγάλῆς ἐκείνων τῶν χρόνων.

Ἀλλά γιά νά μπορέσει κανείς νά ζήσει καί νά γνωρίσει τή φυσική ἀσύγκριτη ὀμορφιά τοῦ Πηλίου, τά ἀρχοντικά τῆς Πηλιορείτικῆς ἀρχιτεκτονικῆς τά ἔργα λαϊκῆς τέχνης,

τήν ἱστορία καί τά γραφικά θέματα τῆς περιοχῆς πρέπει νά ἀφιερῶσαι πολλές - πολλές μέρες. Αὐτίς οἱ λίγες γραμμές εἶναι ἕνα μικρό ἀφιέρωμα σ' αὐτή τήν ξεχωριστή ὀμορφιά τῆς Πατρίδας μας, πού ἡ ἐκδρομή τοῦ Συλλόγου μάς ἔφερε νά ζήσουμε γιά λίγο.

K.A.A.

ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Ἐπίσης ἄλλοτε ἕνας ἠθικός φραγκός μεταξῶ γονέων καί παιδιῶν, παρ' τήν οἰκογενειακή ἐνότητα καί στοργή πού ἔδανε τούς πρώτους μέ τά δεύτερα.

Ἀπό πολύ νωρίς, οἱ νέοι αἰσθάνονταν ὅτι οἱ μεγαλύτεροί τους ἔδειχναν κάποια ἐπιφυλακτικότητας ἀπέναντί τους. Ἀπό τήν ἄλλη μεριά τό κύρος τῶν γονέων δέν ἐπέτρεπε παρ' ἡλάχιστους συμβιβασμούς, πράγματα πού γεννοῦσε τό σεβασμό καί τήν ὑπακοή.

Σήμερα εἶναι ἕνα ἀναντίρρητο καί θλιβερό γεγονός τό ὅτι πολλοί νέοι «σπώνουν παντιέρα», ὅπως λέμε. Καί δέν δουλοῦνται μόνο τ' αὐτιά τους στίς γνώμες καί τίς ὁδηγίες πού τούς δίνουν οἱ μεγάλοι, ἀλλά καί ἀντιβροῦν θέλια, ἀπαντώντας στούς γονεῖς τους μέ λόγια πού δέν κάνουν τόν κόπο νά τά «μετρήσουν», σαρώνοντας ἔτσι ἀνύμνη καί τίς στοιχειωδέστερες ἐκδηλώσεις εὐγενείας καί σεβασμοῦ, πού ὀφείλουν στούς μεγαλύτερους τους.

Βέβαια ἡ αὐστηρότητα πού ἔδειχναν οἱ γονεῖς πρῖν ἀπό 50 χρόνια, θεωρεῖται τώρα ἀσυμβίβαστη μέ τήν ἐξελιγμένη ζωή πού ζοῦμε. Πολλά πράγματα ἔλλαξαν ἀπό τότε κι ἀνάμιασά τους οἱ μέθοδοι διαπαιδαγωγήσεως.

Γιά νά μάς καταλαβαίνουν εἶναι ἀνεγκλιό νά ἐκφραζόμαστε καθαρά καί νά σφζητοῦμε. Αὐτό ἰσχύει καί μεταξῶ γονέων καί παιδιῶν, ἀλλά ὑπό ὁρισμένους ὅρους.

Ἄν γιά μιά καλύτερη καταίληξη, εἶναι ἀναγκαῖα καί ἀναπόφευκτη μιά κάποια ἐλευθερία ἐκφράσεως, ἀπό τήν ἄλλη μεριά δέν πρέπει — μέ τήν πρόφαση ὅτι «θά καλόφουμε τό κενό πού χωρῶζει τίς γενιές» — νά τό ἐπιτρέπουμε καί νά ἀνεχόμαστε τά πάντα ἀπό τά παιδιά.

Θά ἦταν σοδαρό λάθος, γιατί τά ἴδια τά παιδιά δέν ζητοῦν τόσα πολλά. Ἀντίθετα, ἀνακαλύπτουν πολύ γρήγορα τήν ἀδυναμία, πού κρύβεται κάτω ἀ' αὐτήν τήν ἔνοχη ἐπιείκεια. Τήν ὑπερβολική ἐπιείκεια πού τούς στερεῖ μιά δύναμη, τῆς ὁποίας αἰσθάνονται συγχεχυμένα τήν ἀνάγκη.

Πραγματικά, τό παιδί καταλαβαίνει ἀπό πολύ νωρίς καί πολύ εὐκόλα, ἂν καί πότε ἔχει ξεπεράσει τό μέτρο, ἂν καί πότε ἔχει ἄδικο.

Λογικά σάν συνέπεια τοῦ πρραπτικότητος του, περιμένει μιά μικρή ἢ μεγάλη τιμωρία, ἡ ὁποία, σβήνοντας τό λάθος ἢ τήν παράλειψη, θά ἀποκαταστήσει τήν ἔνοχη συνείδησή του καί θά συμβάλλει, ὥστε νά ξανακερῶν ὅλα στήν τάξη.

Ἀλλά, όταν δέν ἐπιμεθαίνει κανένας, γιά νά τό σταματήσει στόν καθήκον του, γίνεται ὅλο καί περισσότερο ἀνεπὶφορο, θέλοντας νά δοκιμάσει ὡς πού μπορεί νά φτάσει ἡ περιφρονητική στάση ἀπέναντι τῶν μεγαλύτερων του. Ἀλλά αὐτό, θά τό ὀδηγήσει ἀναπόφευκτα στήν ἐπιθετικότητα, στούς χλευασμούς καί στήν εἰρωνεία. Καί συγχρόνως θά τό κάνει νά αἰσθάνεται μόνο κι ἔρημο, καί νά εἶναι ἔτσι δυστυχισμένο.

Ἡ ἀμοιβαία κατανόηση εἶναι τό θεμελίον τῶν καλῶν σχέσεων μεταξῶ γονέων καί παιδιῶν. Αὐτή ὅμως ἡ κατανόηση δέν ἐπιτυγχάνεται μέ τήν ὀλοκληρωτική παραίτηση τῶν παιδιῶν ἀπό κάθε ἐπέμβαση, οὔτε μέ τή χωρῆς ὄρους ἀναγνώριση τοῦ δικαιώματος τῶν παιδιῶν νά κάνουν πάντοτε αὐτό πού οἱ γονεῖς ἐπιθυμοῦν.

Στίς οἰκογενειακές σχέσεις, ὅπου ὁ λόγος εἶναι ἕνας πολύτιμος παράγοντας κατανόησης, εἶναι ἀνεγκλιό νά μα-

Πρός τό Διοικ. Συμβόλιο τής 'Αδελφότητος 'Αγιος Νικόλαος Όξυάς εἰς 'Αθήνας

'Αγαπητοί μου συγχωριανοί, Χρηστός 'Ανέστη 'Ε- τη Πολλά.

Διά τής παρούσης μου ἐπιστολῆς ἔρχομεν νά εὐχα- ριστήσω ὑμᾶς, καί ἅπαντα τά μέλη τής 'Αδελφότητος μας, διά τήν ἀποστολήν τῶν Πασχαλινῶν δεμάτων, εἰς τās οἰκογενείας ὅπου διαμένουν εἰς τό χωριό μας μονίμως. Εὐχομαι προσωπικά καί ἐκ μέρους ὅλων τῶν συγχωριανῶν, ὁ Κύριος νά Εὐλογῇ, τήν 'Αδελφότητα εἰς πᾶν ἔργον καλόν καί εὐχάριστον, καί καλήν πρό- οδον εἰς ἅπαντας τοὺς νέους μέλη τής 'Αδελφότητος μας καί τās οἰκογενείας τῶν.

Διατελῶ μετά τής Κυρίῃ 'Αγάπης

'Ο συγχωριανός σας 'Ιερεὺς (Φῶτιος 'Αντωνιάδης)

**ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜ. ΕΙΣΦΟΡΕΣ
ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ**

Λάβαμε ἀπό τοὺς πῶ κάτω χωριανούς μας τίς ἀναγραφόμενες οἰκονομ. ἐνισχύσεις :

'Επαμ. & 'Ανδρέας Παπαχρήστος	10.000
Λουκάς Ζᾶρρος	3.000
Παναγιώτης Ζούνης	1.000
Βασίλειος 'Αντωνιάδης	1.200
Πολύκαρπος Κυπαρίσσης	1.000
Στυλιανός Γαλάνης	1.000
Νικόλαος Τσίμας	4.000
'Ελευθέριος Γραικός	1.000
Δημήτριος Ζούκης	1.500
'Ελένη 'Αθανασοπούλου	5.000
'Ελένη Μπίζου	10.000
'Αγάθη Ζαρακίβιτου	1.000
Χαράλαμπος Σ. Κυπαρίσσης	1.000
Εἰρήνη Βουζίνου	1.000
Κλεοπάτρα Χρονοπούλου	1.000
Παντελῆς Παπαχρήστος	1.500
Κρατικά λαχεῖα	20.000
Ζούκης Βασίλειος	1.000
Βαλτά Ζαχαρούλα	1.000

Θά πρέπει νά διευκρινίσωμε ἐδῶ ὅτι ὑπάρ- χουν καί ἄλλοι χωριανοί μας πού ἐνίσχυσαν τὸν σύλλογο μας, ἀναφερόμαστε ὅμως λόγω πληθῶ- ρας τῶν ὀνομάτων, σ' αὐτοὺς πού προσέφεραν πάνω ἀπὸ 1000 δρχ. Τὸ Δ.Σ. εὐχαριστεῖ θερ- μᾶ ὅλους.

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ...

- Κανένας αἰώνας δὲν μπορεῖ νά ἀρχίζει ἀπὸ Τετάρτη, Παρασκευὴ καί Κυριακῆ.
- 'Ο 'Οκτώβριος καί ὁ 'Ιανουάριος ἀρχίζουν πάντα τήν ἴδια μέρα τῆς ἐβδομάδος, ὁ 'Απρί- λιος τήν ἴδια μέρα μὲ τὸν 'Ιούλιο καί ὁ Δε- κέμβριος τήν ἴδια μέρα μὲ τὸν Σεπτέμβριο. 'Επίσης ὁ Φεβρουάριος, ὁ Μάρτιος καί ὁ Νο-

Αὐτὴ εἶναι ἡ σωστὴ ὀνομασία γιὰ τήν 1η τοῦ Μάη, αὐτὴ εἶναι ἡ διεθνῆς τῆς ὀνομασία, καί κάνοντας μία ἀναδρομὴ πρὸς τὰ πίσω θά τὸ κατατοπίσουμε καλλίτερα.

Πέρασαν 96 χρόνια ἀπὸ τήν ἡρωϊκὴ ἐξέγερ- ση τοῦ Σικάγου, ὅταν οἱ ἐργάτες ζήτησαν ὀκ- τάωρη ἐργασία, κοινωνικὴ ἀσφάλιση, Κυριακὴ ἀνάπαυση. Τ' ἀφεντικὰ ὅμως (ὡς εἶναι φυσικὸ) εἶχαν ἀντίθετον γνώμη κι ἐπνίξαν τήν ἐξέγερση στὸ αἷμα.

'Η θυσία αὐτὴ ὅμως τῶν ἐργατῶν δὲν πῆγε χαμένη, μετὰ 3 χρόνια ἡ Πρωτομαγιά ἀνεκηρύ- χθη: Παγκόσμιος ἡμέρα τῆς 'Εργατικῆς Τάξης.

Τὸ 1894 ἐορτάσθηκε γιὰ πρώτη φορά στὴν 'Ελλάδα ἀπὸ τοὺς ἐργαζόμενους ἡ Πρωτομαγιά καί τελικὰ τὸ 1920 μὲ τὸ νόμο 2112 ἰκανοποι- ῆθηκαν πολλὰ αἰτήματα τοῦ «Ματωμένου Μάη».

'Η στοιχειώδης ὅμως ἐργατικὴ νομοθεσία ἐ- φαρμόζεται ἀργότερα στὴ χώρα μας.

Τι κέρδισαν λοιπὸν οἱ ἐργάτες μέσα ἀπ' αὐ- τὲς τίς χρονικὲς συντεταγμένες;

'Ας εἰμεθα ὅμως εὐλικρινεῖς: 'Όσο κι ἂν ἔ- χει προχωρήσει ἡ ἀνθρωπότητα κι ὅσο κι ἂν ἔχει ἐφαρμοσθεῖ ὀκτάωρα καί ἐπτάωρα, ὑπάρ- χουν ἀνθρωποὶ πού δουλεύουν ἀπὸ τήν μία δου- λειὰ στὴν ἄλλη γιὰ νά ζήσου τίς φαμίλιες τους.

'Ακόμα καί σήμερα τὸ 1982 ὑπάρχουν τῆς γῆς «οἱ κολασμένοι» καί ὅπως λέγεται: Καλὴ κοινωνία δὲν εἶναι αὐτὴ πού ἔχει πολλοὺς πλου- σίους ἀλλὰ κανένα φτωχὸ!!!

'Η Ματωμένη λοιπὸν Πρωτομαγιά τοῦ Σικά- γου ἄς φέρει πραγματικὰ καλλίτερες ἡμέρες γιὰ τοὺς ἀλύτρωτους τῆς γῆς.

Ντία - Πορφύρα - Βαβανάτσου

ἐμβριος ἀρχίζουν ἀπὸ τήν ἴδια μέρα τῆς ἐβ- δομάδας. Αὐτὰ ἰσχύουν γιὰ ὅλα τὰ χρόνια ἐ- κτός ἀπὸ τὰ δίσεκτα.

- 'Η καρδιά ἑνὸς καπνιστῆ κάνει 30.000 χτύ- πους παραπάνω ἀπὸ τήν καρδιά ἀνθρώπου πού δὲν καπνίζει.
- 'Η ἀπώλεια ἑνὸς ματιοῦ δὲν μειώνει κατὰ τὸ ἡμισυ τήν ὄραση τοῦ ἀνθρώπου ἀλλὰ κατὰ τὸ 1/5.
- Τὸ λευκὸ φῶς εἶναι σύνθετο ἀπὸ πολλὰ χρω- ματα.
- Τὸ παγκόσμιο ρεκόρ νηστείας κατέρριψε ὁ Βίλ Σεμίτζ ἀπὸ τήν Φρανκφούρτη μένοντας νηστικὸς ἐπὶ 78 ἡμέρες καί 3 ὥρες. 'Ηπτε δὲ κατὰ τήν διάρκεια τῆς περιόδου αὐτῆς 81 μπουκάλες μετταλικὸ νερὸ. Τὸ βάρος του κα- τέβηκε ἀπὸ 84 σὲ 45 κιλά.

θαίνουν τα παιδιά ν' άκουσε. Κι αυτό από την τρυφερότερη ηλικία τους.

Πρέπει, επίσης, νά αφήνονται απόλυτα ελεύθερα νά εκφράζονται, αλλά με τόν απαιτούμενο σεβασμό, χωρίς αλαζονεία ή διαισθητικά, όπως συμβαίνει πολύ συχνά.

Χωρίς τό σεβασμό, δέν μπορεί νά υπάρχει αληθινή αγάπη του παιδιού γιά τούς γονείς του. Γι' αυτό, μέλι: άρχίζε νά ξυπνά ή κρίση του, πρέπει νά του μαθαίνουμε τήν ευγένεια και τόν σεβασμό σέ όλους. "Όχι με τό φόβο, αλλά με τή στοργική προτροπή και τήν εμπιστοσύνη.

Μ' άλλα λόγια, ό σεβασμός στους γονείς δέν πρέπει νά εξαρτάται από τό φόβο πού εμπνέουν στό παιδί, ούτε άπό τήν τιμωρία πού έχουν τή δυνατότητα νά του επιβάλλουν, αλλά από τήν αγάπη και τήν άφοσίωση πού δείχνουν σ' αυτό, κατά τήν έκτέλεση του πατρικού ή μητρικού, και γενικά του παιδαγωγικού ρόλου τους.

Άπό τήν άλλη πλευρά γιά νά εμπνεύσουμε στό παιδί μας σεβασμό, πρέπει νά του μάθουμε με τό παράδειγμά μας, τί είναι ό σεβασμός.

"Όταν άπευθυνόμαστε σ' αυτό, όταν τούς ζητάμε κάτι, τούς δίνουμε συμβουλές ή τούς κάνουμε παρατηρήσεις, είναι άπαραίτητο νά χρησιμοποιούμε πάντοτε ευγενικά λόγια.

"Αν από άμέλεια, από ένκουρισμό ή από όργή, παρασυρόμαστε και χρησιμοποιούμε κακόχη λόγια, μπορούμε νά ειμαστε βέβαιοι ότι αυτά τά λόγια θ' άποτυπώδυν στό μυαλό του παιδιού και θά τά χρησιμοποιήσει με τή σειρά του, στην πρώτη ευκαιρία.

Αυτό δέν πρέπει νά μας κάνει έντύπωση. Τό παιδί μαθαίνει νά μιλά και πλουτίζει καθημερινά τό λεξιλόγιό του, άκούοντας πρώτα - πρώτα τούς γονείς του. Δύσκολα, συνήθως, μπορεί νά καταλάβει ότι δέν πρέπει νά προσφέρει μιá κακή λέξη, άφού αύτή τή λέξη τήν άκουσε χθές ή προχθές, από τόν πατέρα του ή από τή μητέρα του.

Τέλος δέν χρειάζεται νά περιμένουμε ν' άποκτήσει τό παιδί μας αυτές τίς καλές συνήθειες, πού θά οδηγήσουν άργότερα στην περιηρόνηση γιά τούς γονείς του και στην αίσθηση, γιά ν' άπορραίσουμε επιτέλους νά επεμβούμε, χρησιμοποιώντας τό κύρος ή τήν αυστηρότητά μας, προκειμένου νά τό εμποδίσουμε νά προχωρήσει πολύ στόν καθήρορο. Τότε θά είναι, ίσως, πολύ άργά.

Μέ τήν πρώτη άπρεπη λέξη, με τήν πρώτη έκδήλωση άγένειας ή άσεβειας, πρέπει νά κάνουμε τό παιδί νά καταλάβει μιá γιά πάντα ότι μιá τέτοια συμπεριφορά είναι έντελώς άπαράδεκτη.

"Αλλά, επαναλαμβάνω, ό σεβασμός εμπνέεται από τό παράδειγμα. Και αυτό τό παράδειγμα θά τό δώσουν οι γονείς, σεβόμενοι τούς άλλους, όποιοι κι άν είναι αυτοί.

Θά ήταν έντελώς μάταιο ν' απαιτούμε γιά τόν έαυτό μας αυτό πού άρνιόμαστε στους άλλους. "Έστω κι άν αυτοί οι άλλοι, είναι τά παιδιά μας.

"Η άμοιβαία κατανόηση είναι τό θεμέλιο των καλών σχέσεων, μεταξύ όλων και μεταξύ γονέων και παιδιών.

K.A.A.

ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ - ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΤΗΣ ΟΕΥΑΣ

Τό Δ.Σ. του Συλλόγου προκειμένου νά προβεί στην άπονομή χρηματικών και ήθικών βραβείων σέ διακριθέντες μαθητές Γυμνασίου - Λυκείου και σέ άπιτυχόντες σέ "Ανώτατες ή "Ανώτερες Σχολές σάς γνωρίζει και σάς παρακαλεί γιά τά παρακάτω:

1. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν τά παιδιά, των οποίων οι γονείς κατάγονται από τό χωριό μας και είναι τακτικά μέλη του Συλλόγου μας (ή ένας εκ των δύο).
2. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει νά άποστείλουν μέχρις 31.

8.1982 φωτοαντίγραφα άποδεικτικού σπουδών και προαγωγής, άν είναι μαθητές Γυμνασίου ή Λυκείου και έφ' όσον ή επίδοσή τους κυμαίνεται από «λίαν καλώς» και άνω.

3. Οι άπιτυχόντες σέ κάποια "Ανώτατη ή "Ανώτερη Σχολή νά άποστείλουν άποδεικτικό στοιχείο πού, τοτό.
4. Σέ περίπτωση πού δέν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι άπιτυχόντες σέ "Ανώτερη ή "Ανώτατη Σχολή θά άπονέμονται δύο βραβεία των 3.000 δραχ. σέ μαθητές Λυκείου και δύο βραβεία των 2.000 δραχ. σέ Ισάριθμους μαθητές Γυμνασίου.
5. Σέ περίπτωση ίσοβαθμίας μεταξύ ενδιαφερομένων θά γίνεται κλήρωση γιά τήν άπονομή του βραβείου.
6. "Η άπονομή των βραβείων θά πραγματοποιηθεί σέ ιδιαίτερη έκδήλωση, γιά τήν όποία θά άποσταλεί σχετική πρόσκληση.

ΠΩΣ ΕΒΓΑΖΑΝ ΤΟ ΨΩΜΙ ΟΙ ΠΑΠΠΟΥΔΕΣ & ΟΙ ΠΑΤΕΡΑΔΕΣ ΜΑΣ

Γράφει αυτές τίς λίγες σειρές, με σκοπό, έμεις οι μεγάλοι στά χρόνια, νά ξαναφέρουμε στη μνήμη μας τή σκληρή ζωή πού παράσκαμε και οι νεότεροι νά μάθουν τίς δυσκολίες πού πέρασαν οι πατεράδες κι οι παππούδες τους.

Μιά και τό χωριό μας ήταν φτωχό όπως και τά περισσότερα χωριά της Κόνιτσας, οι άντρες κα ίσά συνέχεια και τά παιδιά είχαν ή δέν είχαν πατέρα, αναγκάζονταν νά φύγουν άπ' τό χωριό, «νά πάν νά θγάλουν τό ψωμί τους και τό ψωμί γιά τή φαμίλια». "Ο τόπος φτωχός, ή παραγωγή λίγη, δέν έμεινε άλλος δρόμος από τό «ταξίδει» δηλ. νά φύγει ό άντρας άπ' τό χωριό τήν άνοιξη, νά δουλεύει τό καλοκαίρι νά στέλνει και κάτι στό σπίτι και νά γυρίζει τό χειμώνα κι άν τό καλοκαίρι δέ δούλευε καλά, άν δέν είχε δουλειά νά κάθεται και τό χειμώνα στό ξένα. "Η συνθησιαμένη δουλειά πού έκαναν οι περισσότεροι χωριανοί μας (γιά νά μή πω σχεδόν όλοι) ήταν μαστόροι, δηλαδή χιτιστάδες.

Οι πατεράδες και οι παππούδες μας στά χρόνια της Τουρκοκρατίας είχαν φθάσει ως τό Χαρτούμι, τή σημερινή πρωτεύουσα του Σουδάν, πού τότε ήταν άγγλοξικη άποικία. Δέν άπήρχε σπίτι άπ' τό χωριό μας πού νά μήν είχε κάποιον στό Χαρτούμι και πολλοί άφησαν τά κόκαλά τους εκεί, γιατί τό κλίμα ήταν πολύ διαφορετικό άπ' τό έλληνικό, τό μέγα προφύλαξης άνύπαρκτα, γιαντό και οι "Εγγλέζοι προτιμούσαν νά στέλνουν ξένους εργάτες.

Πάντως είναι αλήθεια ότι οι χωριανοί μας εκεί είχαν δημιουργήσει μιá γερή σελοισώτικη παροικία γιαντό και ό Σύλλογός μας πρωτοδημιουργήθηκε εκεί, γεγονός πού δείχνει ότι, άν και βρίσκονταν χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά άπ' τήν Πατρίδα, είχαν άσβεστη τή φλόγα της αγάπης γιαντό. Φυσικά οι συνθήκες δουλειάς και ζωής στό Χαρτούμι δέν ήταν ρόδινες, γιατί, έκτός από τό άσχημο κλίμα, τά άγρια ζώα κλπ., τίς ύπόλοιπες δουλειές του σπιτιού τίς έκαναν μόνοι τους, δηλ. τό μαγειρέμα κλπ. Μά και ή μοίρα των χωριανών μας πού έμειναν στην "Ελλάδα, δέν ήταν καλύτερη. "Η δούλευαν στό γύρω χωριά μαζί με τά παιδιά τους χιτιστάδες ή μαραγκοί ή έφτιαχναν «μπουλούκια» (όμάδες χιτιστάδων), έφευγαν τήν άνοιξη και γύριζαν τό χειμώνα παίρνοντας μαζί τους τά φορτηγά ζώα και τά παιδιά τους ή και άλλα παιδιά πού ούτε καν ήταν άκόμα γιά δουλειά. Πολλά παιδιά σέ ηλικία 9 χρονών είχαν πάει στό μπουλούκια. "Η δουλειά στό μπουλούκια ήταν ή πιό σκληρή, σωστό ξεπάτομα. Δούλευαν από νύχτα σέ νύχτα και πολλές φορές δέ χόρτασαν ούτε ψωμί. "Ιδιαίτερα γιά τά καημένα τά παιδιά ή δουλειά στό μπουλούκια ήταν σωστό μαρτύριο, γιατί μετά τή δουλειά της ήμέρας πού τά ξεθέωναν νά κουβαλούν λάσπη με τό πυλοφόρι και χαλίκια, τό βράδυ έπρεπε νά πάν νά θουκήσουν τά ζώα και νά ξενοχτήσουν κοντά τους.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΝΕΑ

- Τό ζεβγος Χρήστου Ζούκη στις 20-4-82 απέκτησε κοριτσάκι.
- Τό ζεβγος Δημητρίου Μπίζου στις 18-2-82 απέκτησε αγοράκι.
- Τό ζεβγος Κωννουν Ανδρονιάδη στις 6-5-82 απέκτησε κοριτσάκι.
- Τό ζεβγος Γεωργίου Τσίμα στις 8-5-82 απέκτησε κοριτσάκι.

Τό Δ.Σ. εύχεται σέ όλους νά τούς ζήσουν.

- Ό κ. Νικόλαος Α. Ζούκης και ή δις Ειρήνη Κλαδίου στις 30-4-82 τέλεσαν τό γάμο τους. Τό Δ. Σ. τούς εύχεται νά ζήτουν.
- Στις 28-4-82 απέβίωσε ή κ. Αικατερίνη Γρακοῦ. Τό Δ.Σ. έκφράζει τά θερμά του συλλυπητήρια στούς οικείους. Έκ μέρους τοῦ συλλόγου προσφέρθηκε στεφάνι στή μνήμη τῆς θανοῦσης. Οἱ οικείοι τῆς ζήτησαν ἀντί στεφάνου, τά χρήματα νά δοθοῦν σιό ταμεῖο ἀλληλοβοηθείας τοῦ συλλόγου.

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΣ

Με πολλή ἐπιτυχία και με καλύτερες ἐντυπώσεις γύρισαν και φέτος ἀπό τῆ 2ῆμερη ἐκδρομή, πού πραγματοποιήσε ὁ σύλλογος μας. Ἦταν μιὰ ωραία και ἐντυπωσιακή ἐκδρομή πού μᾶς ἔδωσε τήν εὐκαιρία νά γνωρίσοῦμε καινούργια μέρη και πόλεις πού δὲν εἶχαμε ἐπισκεφθεῖ, καθώς και ὁμορφα γραφικά παραδοσιακά χωριά τῆς Πατρίδας μας.

Ἡ καλή ὀργάνωση, ἡ τόσο ωραία και κατατοπιστική ξενάγηση ἀπό τό Κώστα Ἀθανασόπουλο, ἡ εὐχάριστη διαμονή και ἐξυπηρέτηση σιό Ξενοδοχεῖο, ἡ μεγαλοπρέπεια τῶν Μετεώρων και ἡ ἐπίσκεψη μας σιό μοναστήρια, ἡ τόσο γραφική διαδρομή τοῦ γύρου τοῦ Πηλίου και τά ὁμορφα χωριά του, ἡ τόσο εὐχάριστη παρέα ὄλων τῶν συμμετοχόντων σιτῆν ἐκδρομή αὐτή και τέλος ἡ τόσο τέλεια μεταφορά με τό πούλμαν και ἡ ἀπόλυτη ἐξυπηρέτηση ἀπό τό γραφεῖο τουρισμοῦ Ζαλῶνης Τούρς δὲν ἄφησαν περιθώρια δυσμενῶν σχολίων ἀπό κανέναν.

Ἀπό τήν ἐκδρομή τοῦ Συλλόγου

Σιτῆ Λάρισσα συναντηθήκαμε με ἐκεῖ διαμένοντας συχωριανούς μας, τίς οἰκογένειες Σ. Ἀντωνιάδη, Ἀνδρέα Ἀντωνιάδη και τοῦ γαμπροῦ Σωτήρη Μωριανοῦ, πού πρῶτος βρέθηκε κοντά μας.

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΞΥΑΣ
ΤΡΙΜΗΝΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ
ΦΥΛΛΑΔΙΟ
ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΙΣΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ
ΟΞΥΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ "Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ,"
Ἔτος ἰδρύσεως 1907
Γραφεῖα : Σοφοκλέους 66 - Ἀθήνα
Συντάσσεται ἀπό ἐπιτροπή
Ἐπεύθυνος ὄλης : Δημ. Ζούνης
Καποδιστρίου 16α Χαλάνδρι
ΤΗΛ. 68.19.924
Ἀλληλογραφία - συνεργασίες
σιό ὄνομα τοῦ ἐπεύθ. ὄλης

Τέ πάντα σιτῆν ὄρα τους, και ὄλοι ἀγαπημένοι περάσαμε ἕνα εὐχάριστο διῆμερο ξεγνοιασιάς μακριά ἀπό τήν τόσο κουραστική πρωτεύουσα.

Δὲν θά πρέπει ὄμως νά παραλείψουμε νά ἀναφερθοῦμε και σιτούς δυσανεστημένους χωριανούς ἡ φίλους ἀπό τήν ἐκδρομή αὐτή. Σ' αὐτούς πού δὲν δήλωσαν ἐγκαιρα συμμετοχή, περιμένοντας ἴσως τί καιρό θά κάνει τήν Πρωτομαγιά γιὰ νά ἀποφασίσουν τήν παραμονή τό Ναι ἡ τό ὄχι.

Τό Δ.Σ. λυπάται ἂν στενοχώρησε ὄρισμένα μέλη του με ποτῆ δὲν εἶναι δυνατὸ νά ἀποφασίσουμε τελευταία ὄρα νά κλείσομε πούλμαν γιὰ 10 ἄτομα ἡ νά ἀντικαταστήσομε αὐτὸ με δύο μικρότερα. ὄλα μποροῦν νά γίνουν ἀλλά σιτῆν ὄρα τους. Οὔτε μπορεῖ τό Δ.Σ. νά ἐξασφαλίσει τελευταία σιτιμή ξενοδοχεῖο, τῆ σιτιμή πού ἔχει ἀναλάβει κάποια προθεσμία γιὰ τό κλείσιμο τῶν κρεβατιῶν τῶν ἐκδρομῶν. Αὐτά τά λίγα τά γράφουμε με πικρία, γιὰτί διάθεση μας πάντα εἶναι νά ἐξυπηρετοῦμε ὄσο τό δυνατὸ καλύτερα ὄλους τούς χωριανούς χωρὶς κανένα ὄφελος ἀλλά πάντα γιὰ τόν σύλλογο τοῦ χωριοῦ μας, τό σύλλογο ὄλων μας.

Ἐλπίζουμε σέ ἄλλες μας τέτοιες ἐκδηλώσεις νά προγραμματίζουμε πιό νωρίς ἂν θά πάμε ἡ ὄχι, και ν' ἄστε βέβαιοι πῶς ἀπό τήν πλευρά μας θά κάνουμε ὄτι εἶναι δυνατὸ νά σᾶς εὐχαριστήσομε.

Δημ. Ζούνης

Η ΔΙΑΝΟΙΞΗ ΔΡΟΜΟΥ ΣΤΟΝ ΠΑΝΩ ΜΑΧΑΛΑ

Μετὰ τήν ἀπόφαση πού πάρθηκε κατὰ τήν Γεν. Συνέλευση τοῦ Μάρτη 1982 τό Δ.Σ. τοῦ συλλόγου μας ἀφοῦ ἐνημέρωσε με ἐπιστελή του και τήν ὑποεπιτροπή γιὰ τήν σειρά ἐκτέλεσης τῶν ἀποφασισθέντων ἔργων, ἄρχισε νά ἐνδιαφέρεται γιὰ τό πρῶτο κατὰ γενική ἀπαιτήση καιτὸ θέμα τό δρόμο σιτόν πάνω Μαχαλά.

Τόν Ἀπρίλη, γιορτάζοντας τό Πάσχα σιτό χωριό, μέλη τοῦ Δ.Σ. ἤλθαν σέ ἐπαφή με τόν πρόεδρο τοῦ χωριοῦ και τούς ἐκεῖ χωριανούς και ἀμέσως δραστηριοποιήθηκαν παίρνοντας ἀποφάσεις, πῶς και ἀπό πού θά περάση γιὰ νά ἐξυπηρετηθοῦν ὄλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὄσο τό δυνατὸ καλύτερα.

Ἐλαβε προσφορά ἀπό τόν Δ. Βαγενᾶ ἡ ὄποια ἔφτανε τό κόστος τῶν 150.000 ὄραχ. γιὰ τήν διάνοιξη τοῦ δρόμου καθώς και τήν τοποθέτηση τσιμεντοσωλήνων σιτόν λάκο πού ἔρχεται ἀπό τά ἄλητόπια,

Συνέχεια σιτῆ σελίδα 8

Κατὰ προτίμηση τὰ μπουλούκια πήγαιναν στὸ Τσαμίκο, δηλ. στὴν περιοχή τῆς Παραμυθιάς - Ἰγουμενίτσας, ἀλλὰ καί στὴ Θεσσαλία καί Δυτικὴ Μακεδονία.

Στὸ χωριὸ ἔμεινε ἡ γυναίκα μὲ τὰ μικρότερα παιδιά καί ἡ μάνα νὰ «βλέφουν» τίς δουλειές τοῦ σπιτιοῦ, πού δὲν ἦταν λίγες. Σπαρμός, σκάψιμα, κηπήματα, σκάψιμο ἀμπελιῶν, βοτάνισμα, μάζωμα χορτάρια, θέρο, ἀλώνισμα, κλαδί, τρύγο κλπ., πολλές δουλειές καί λίγο διάφορο θηλαδὴ πού λίγο σοδειά καί τὴν ἀνοιξὴ τὸ σπίτι ἔλαγε τὸ «φωμί φωμάκι» γιατί δὲν εἶχε.

Σιγά - σιγά τὰ «μπουλούκια» ἔχασαν τὴ ζωντάνια τους κι ἄρχισαν νὰ φύγουν γιὰ τίς πολιτείες, κατὰ προτίμηση τὴν Ἀθήνα, ἀλλὰ κι αὐτὸς ὁ δρόμος δὲν ἦταν ἀνόσπαστος· ἀλλ' ἐπεναντίας εἶχε πολλὰ ἀγκάθια. Ἐκτός πού δὲν εἶχαν συνέχεια δουλειά, ἀλλὰ οὔτε ὅλοι ἦταν καλοὶ χριστάδες γιὰ νὰ μποροῦν νὰ συναγωνίζονται ἄλλους συναδέλφους τους, ἰδίως τοὺς Μυκονιάτες.

Αὐτοὶ πού μποροῦσαν νὰ χτίσουν στὴ «ράτσα» κάπως προτιμοῦνταν, οἱ ἄλλοι ὅμως οἱ κατώτεροι, ἦταν νὰ κλαίει τὴ μοίρα τους. Ὅσο γιὰ δουλειά, τότε δούλευαν 14 ὧρες τὴν ἡμέρα. Μούλαγε κάποτε ὁ συχωρεμένος ὁ Νίκος Τσίμας (πατέρας τοῦ συμπατριώτη μας Λάμπρου Τσίμα) ὅτι ἀποφάσισαν καί πήγαιναν νὰ διαμαρτυρηθοῦν στὸν Ἐλευθέριο Βενιζέλο πού τότε ἦταν πρωθυπουργὸς καί τοὺς ρώτησε: Πόσο εἶστε; Φυσικά αὐτοὶ δὲν ἦταν τότε γραμμῆνοι στὸ σωματεῖο τους, γιατί δὲν πετύχαιναν τίποτε. Ὁ Βενιζέλος τοὺς εἶπε: Πηγαίνετε πρώτα νὰ φτιάξετε γερὸ σωματεῖο καί μετὰ ἔλατε.

Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς πολλές φορές εἶχαν «τὴν τύχη» νὰ μὴ μποροῦν τὸ χειμῶνα νὰ πᾶν στὸ χωριὸ εἴτε γιατί δὲν εἶχαν δουλέψει τὸ καλοκαίρι, εἴτε γιατί εἶχαν μεγάλες οικογενειακὲς ὑποχρεώσεις, μὰ κι ἀπ' αὐτοὺς πού πήγαιναν τὸ χειμῶνα στὸ χωριὸ, τὴν ἀνοιξὴ δὲν εἶχαν τὰ ἔξοδα νὰ φύγουν καί θανατίζονταν ἀπὸ ἄλλους.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ χωριὸ τὸ χειμῶνα ζωντάνευε γιατί ἔρχονταν οἱ περισσότεροι ἀπὸ τὸ ταξίδι, κάτι ἔφεραν γιὰ τὰ παιδιά, γιὰ τίς γυναῖκες γιὰ τὸ σπίτι. Τίς γιορτὲς γέμιζε ὁ Ἄη-Νικόλας, στὰ χρόνια πολλά πού πήγαιναν στὰ σπίτια μὲ δυσκολία κάθονταν ὅλοι στὰ καθίσματα καί στὰ μπάνια, γαυτὸ καί πολλές φορές χωρίζονταν σὲ δύο παρίες, δηλ. στὴ μιά παρία οἱ γηροντότεροι καί στὴν ἄλλη οἱ νεότεροι καί ἡ μιά ἄρχιζε ἀπ' τὸν πάνω μαχαλά καί ἡ ἄλλη ἀπὸ τὸν κάτω. Τὸ καφενεῖο ἦταν πάντα γεμάτο καί ἡ «πρέφα» ἔπαιρνε καί ἔδινε.

Φυσικά αὐτὴ ἡ χαρὰ ἦταν πρόσκαιρη, γιατί ὅσο πληθίαζαν οἱ ἀποκριές, ὁ καθένας ἄρχιζε νὰ σκέφτεται: ὅτι θὰ φύγει, ἀλλὰ καί μὲ τί νοῦθα θὰ φύγει.

Οἱ πατεράδες φύγοντας γιὰ τὴν Ἀθήνα ἔπαιρναν μαζί καί τὰ παιδιά τους πού ἦταν λίγο μεγάλα, ἀλλὰ κι ἐκεῖνα τότε, δὲν εἶχαν καλύτερη τύχη. Συνήθως δούλευαν κοντὰ στὸν πατέρα. Ἡ κατάσταση ἄρχισε κάπως νὰ ἀλλάξει μετὰ τὸ 1922. Τότε οἱ πατεράδες ἄρχισαν νὰ σκέφτονται ὅτι δὲν εἶναι μονάχα ἡ τέχνη τοῦ μάστορα, ἀλλὰ, ὅτι ἡ Ἀθήνα ἔχει κι ἄλλα ἐπαγγέλματα πού καλά καί πού ἔλαφριά γιὰ τὰ παιδιά, θηλαδὴ, τὰ παιδιά τους ἔπρεπε νὰ μάθουν μιά δουλειά καλύτερη: ζαχαροπλάστες, ἠλεκτρολόγοι, ἐπιπλασοιοὶ κλπ. Γιὰ ἀνώτερες σπουδές δὲ γίνονταν λόγος, γιατί, οὔτε ἡ σκέψη τῶν πατεράδων ἔφτανε ὡς ἐκεῖ, ἀλλὰ, οὔτε τὰ οικονομικά μέσα ὑπῆρχαν. Φυσικά καί γιὰ τὰ ἐπαγγέλματα πού ἔγραφα παραπάνω κι ἐδῶ οἱ συνθήκες δουλειᾶς ἦταν μὴ χειρότερα: πολλές ὧρες δουλειᾶς μὲ πολὺ μικρὸ μεροκάματο ἢ δούλευαν μόνο γιὰ τὸ φαί.

Ἐδῶ θὰ ἤθελα νὰ κάνω μιά συμπλήρωση. Πολλές φορές ἀκούω νὰ λένε ὅτι αὐτοὶ πού ἦταν τότε στὸ Χαροῦμι «δὲν

εἶχαν μάλω», γιατί μὲ τὰ λεφτὰ πού ἔπαιρναν ἐκεῖ καί μὲ τὴ φτώχεια πού εἶχαν τὰ ἀκίνητα στὴν Ἀθήνα, μποροῦσαν πολὺ καλά, νὰ ἀγοράσουν ἕνα ἀκίνητο στὴν Ἀθήνα ὅπως ἔκαναν οἱ Παπαχριστάτοι. Ἀπὸ πρώτη ἀποψὴ τοὺς δικαιολογῶ, γιατί, ἐκεῖνα τὰ χρόνια πολλοὶ εἶχαν τὴ δυνατότητα καί νὰ ἀγοράσουν στὴν Ἀθήνα. Γιατί δὲν τὸ κάναν; Δὲν ἤθελαν; ὄχι. Φυσικά ἀπὸ τότε πέρασαν πολλὰ χρόνια καί νομίζω ὅτι τώρα, ἀντικειμενικά μποροῦμε νὰ ποῦμε γιατί. Μὲ τὴ φτώχη μου γνήσια μπορῶ νὰ πῶ ὅτι πρῶτα ἀπ' ὅλα δὲν εἶχαν φαρδὺ ὄριζοντα νὰ βλέπουν τὴν ἐξέλιξη τῆς ζωῆς καί δεύτερο ἡ τυρπὴ μπορῶ νὰ πῶ νοσταλγικά τους γιὰ τὸ χωριό, δὲν τοὺς ἄφηνε νὰ βλέπουν τίποτε ἄλλο. Ξεκινοῦσαν ἀπ' τὸ Χαροῦμι νὰ πᾶνε στὸ χωριὸ ξοδεύοντας πολλὰ λεφτὰ μὲ τὰ ὅποια μποροῦσαν νὰ ἀγοράσουν ἂν ὄχι ἕνα σπίτι, ἀλλὰ ἕνα μεγάλο οἰκόπεδο στὴν Ἀθήνα.

Καί ἐπανερχομαι στὴ συνέχεια πού εἶχα. Ἄν γιὰ τὰ παιδιά πού εἶχαν τοὺς πατεράδες τους κι ἔρχονταν στὴν Ἀθήνα ἦταν δύσκολες οἱ συνθήκες δουλειᾶς, γιὰ τὰ παιδιά πού δὲν εἶχαν πατέρα καί δυστυχῶς τὰ παιδιά αὐτὰ ἦταν τὰ περισσότερα, οἱ συνθήκες ἦταν πάρα πολὺ πύθ δύσκολες.

Γιὰ τὸ θέμα τῶν παιδιῶν αὐτῶν θὰ προσπαθῶ νὰ γράψω σὲ ἄλλο σημειογρά μου.

ΕΝΑΣ ΣΕΛΑΤΣΙΩΤΗΣ

Ἡ διάνοιξη δρόμου στὸν πάνω Μαχαλά

Ἡ ἀγορά καί μεταφορὰ τῶν τσιμεντοσωλήνων βάρινε ἐξ ὀλοκληροῦ τὸ σὺλλογο μας, στοιχίσανε δὲ 30.000 δρ. Τὸ ἔργο ἄρχισε νὰ γίνεταί στις 17-5-82 καί ὀλοκληρώθηκε στις 25-5-82. Στὴν διάνοιξη τοῦ ἔργου παρέστησαν πολλοὶ χωριανοὶ πού βρίσκονταν ἐκεῖ καθὼς καί ἐκπρόσωπος ἀπὸ τὸ Δ.Σ. τοῦ σὺλλογου μας.

Θί πρέπει νὰ ποῦμε ἐδῶ πὼς οἱ προσπάθειες πού κατέβαλε καί καταβάλλει τὸ Δ.Σ. εἶναι τεράστιες, χωρὶς νὰ προσθέσει κανεὶς εἰς αὐτὲς τὴν προσωπικὴ κόπωση, ἔξοδα καί τρεξίματα. Ὅλα αὐτὰ πάντα σὲ βάρος ἀτομικῶν συμφερόντων ἢ καί ὑποχρεώσεων. Εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητο πὼς τελευταῖα ὁ σὺλλογος μας ἀνέπτυξε μιά κάποια δραστηριότητα πρωτοφανή καί τοῦτο ὀφείλει· αἰ κυρίως στὴν σύμπνοια πού διέπει τὸ Δ.Σ. καί τὴν ἀπόλυτη συνεργασία ὄλων τῶν μελῶν τῶν.

Ὅταν γίνονται τέτοια ἔργα θὰ πρέπει καί ὅλοι οἱ χωριανοὶ νὰ δείχνουν μιά κάποια κατανόηση, γιατί πάντα, κάθε ἔργο ἀπαιτεῖ καί κάποια θυσία. Μεγάλο παράδειγμα τὸ γεφύρι τῆς Ἄρτας, ὅπου ὁ πρωτομάστορας θυσιάσει τὴ γυναίκα του γιὰ νὰ στεργιώσει τὸ γεφύρι. Δὲν πρέπει λοιπὸν ἐμεῖς οἱ χωριανοὶ ὅλοι νὰ ἔχουμε ἀπαιτήσεις χωρὶς νὰ προσφέρουμε καί κάτι. Καί μάλιστα αὐτὸ τὸ κάτι εἶναι τὸ ἐλάχιστο, προστά στὸ ἀποτελεσμα πού θὰ φέρει ἕνα τέτοιο ἔργο. Γράφουμε αὐτὰ τὰ λίγα, γιατί στὴν προσπάθεια αὐτὴ τοῦ σὺλλογου νὰ γίνετ αὐτὸ τὸ ἔργο εἶχαμε καί κάποια προβλήματα. Προβλήματα πού ἴσως ἂν δὲν ὑπῆρχε ἡ προσπάθεια πολλῶν καί ἡ καλὴ διάθεση ἴσως ἄφηναν ἀπραγματοποίητο αὐτὸ τὸ ἔργο. Τέτοια προβλήματα ὅμως μᾶς βάζουν σὲ δύσκολη θέση καί σὲ ἐρωτήσεις, ὅπως, ἂν πρέπει ὁ σὺλλογος μας νὰ ἀναμνηγνίσταί σὲ τέτοιου εἴδους ἔργα ἢ νὰ ἀπόσχει.

Ἄλλο παράδειγμα εἶναι ἡ ἄρνηση πού πήραμε ἀπὸ ὀρισμένους γιὰ τὴν διάνοιξη δρόμου καί στὸν κάτω Μαχαλά. Πὼς λοιπὸν νὰ ξεκινήσει κανεὶς νὰ προσφέρει προσπάθειες καί κόπους, δταν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ βλέπει νὰ ὑπάρχουν ἐπιφυλάξεις ἢ καί ἀντιρῆσεις ἀκόμη γιὰ 2 καί 3 μέτρα γῆς;

Ἄν θέλουμε νὰ δοῦμε κάποτε τὸ χωριὸ μας νὰ προκόψει θὰ πρέπει νὰ ἀναλογισθοῦμε ὅλοι μας τίς εὐθύνες καί νὰ κάνουμε ὀρισμένες θυσίες, μέσα στὰ ὅρια τῆς λογικῆς πάντοτε.

Θέλουμε νὰ πιστεῦουμε πὼς θὰ συνεχίσουμε ὅλοι μὲ τὴν ἴδια ἀγάπη καί ἐνδιαφέρον νὰ νοιαζόμεσθε γιὰ τὰ κοινὰ προβλήματα πού ἀφοροῦν τὸ χωριὸ μας.

Εὐχαριστοῦμε ὄλους πού ἀσχολήθηκαν καί προσέφεραν ἀφιλοκερδεῖς τὴν ἐργασία τους.